

Как да започнем работа с Ехреста ?

Целта на това ръководство е да Ви въведе в Ехреста, като постепенно Ви запознае с основните стъпки, които трябва да изминете преди да започнете работа със системата.

Ръководството е организирано под формата на малки теми. Всяка една тема има номер и заглавие. Следвайки номерацията на отделните теми Вие ще преминете през всички необходими подготвителни стъпки за успешно внедряване на Ехреста.

Тук са разгледани всички номенклатурни единици поддържани от системата, както и някои техни особености. За всяка една номенклатурна дефиниция са описани както нейното предназначение, така и в кои останали номенклатурни дефиниции участва.

След като се запознаете внимателно със съдържанието на ръководството Вие ще имате почти пълна представа за начина на организиране на информацията в Ехреста. Също така ще бъде от голяма полза, ако в процеса на четене на ръководството създавате и експериментирате всяко ново научено нещо с програмата.

Настоящото ръководство може да се използва и под формата на бърз справочник в процеса на работа.

1. Въведете мерните единици

Мерните единици са необходими защото, по-късно, когато въвеждате стоките и услугите ще трябва да укажете какви са техните мерни единици.

За целта, от главното меню изберете:

Номенклатури > Основни дефиниции > Мерни единици

В прозореца за преглед на данни е списъка на въведените до момента мерни единици. За всяка нова мерна единица е необходимо да зададете Кратък код и Наименование. Също така е добре да укажете дали съответната мерна единица позволява дробни стойности. Обикновено мерните единици за броене не допускат дробни стойности, докато мерните единици за обем, маса, разстояние допускат.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни

Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни

Описание на полетата на номенклатурите

2. Въведете валути и курсове

Валутите и техните валутни курсове се използват на много места в Ехреста. За всяка банкова сметка и каса е необходимо да укажете валута. Също така, всяка една от стоките или услугите притежава ценови параметри, които се задават в определена валута. Всеки един от обектите има валута по подразбиране – т.е. това е валутата, в която най-често издава документи.

Достъпът до валутите в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Основни дефиниции > Валуты

За всяка валута Ехреста поддържа три валутни курса – **Фирмен, Основен и Митнически**. Фирменият курс се използва при всички основни операции когато се налага преминаване от съответната валута към Лев. Основният курс е информативен и практически не се използва в тази версия на системата. Митническият курс си използва при доставка на стоки, когато се налага да се пресметне левовата равностойност на доставния документ.

При всяка промяна на валутния курс за дадена валута системата запазва старата стойност в каталога на валутните курсове.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Валутен календар

3. Въведете най-често използваните държави

Номенклатурата с държави не се използва директно и самостоятелно никъде в Ехреста, но е основна номенклатурна дефиниция, която се използва при описанието на градовете. За всяка една държава се въвеждат кратък код, име на държавата, бар код и отметка дали съответната държава принадлежи към Европейския съюз.

Достъпът до номенклатурата с държави в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Основни дефиниции > Държави

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Градове

4. Въведете най-често използваните градове

Номенклатурата с градове в Ехреста се използва като изграждаща номенклатура описваща Вашите контрагенти. Т.е. за всеки един контраген Ехреста предоставя възможност да укажете в кой град се намира. Това се отнася и за обектите на контрагентите.

Достъпът до номенклатурата с градове Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Основни дефиниции > Градове

За всеки град се поддържа следната информация:

Код, име, телефонен код, държава, в която се намира града.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Държави
Контрагенти
Обекти на контрагенти

5. Малко информация за банките, с които работите

Ехреста поддържа информация както за банките, с които работите Вие, така и за банките с които работят Вашите контрагенти. Тази информация е задължителна защото в редица платежни документи се налага да укажете банка и банкова сметка. Правете разлика между банки и банкови сметки. Към всяка една от зададените банки в Ехреста може да опишете различни банкови сметки.

Достъпът до номенклатурата с банки в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Основни дефиниции > Банки

За всяка банка е необходимо да зададете: кратък код, наименование, държава, където се намира банката, банков код, SWIFT код, както и информация за контакт с банката.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Държави

6. Касите и банковите сметки

След като дефинирахте банките, с които ще работите е време да въведете и конкретните банкови сметки. Също така, ако работите с пари в брой, т.е. разполагате с фирмени каси се налага да ги опишете в системата. Номенклатурата с каси и банкови сметки е обща, защото Ехреста разглежда касите и банковите сметки като т.нар "хранилища за пари".

Достъпът до номенклатурата с каси и банкови сметки в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Основни дефиниции > Каси и банкови сметки

За да дефинирате каса е необходимо да направите следното:

- Маркирайте, нововъведения запис като каса с маркера в най-долната част на прозореца.
- Задайте вътрешен код на касата. Това е кодът, който ще използвате за да идентифицирате (изберете) касата на различни места в системата
- Задайте име на касата – например Каса в магазин, фирмена каса и т.н.
- Определете валутата на касата. Това се налага, защото Ехреста разделя касите и банковите сметки според валутите им.

За да дефинирате банкова сметка е необходимо да направите следното:

- Маркирайте, нововъведения запис като банкова сметка с маркера в най-долната част на прозореца.
- Задайте номера на банковата сметка.
- Задайте име на сметката – например разплащателна сметка, ДДС сметка или друго.
- Определете валутата на касата. Това се налага, защото Ехреста разделя касите и банковите сметки според валутите им.
- Изберете банката, където се намира съответната банкова сметка

В банковите сметки и касите се отразяват финансовите постъпления в обектите и съответно във фирмата. Те отразяват реланата наличност на пари в съответните обекти на отчитане. Следователно, не е възможно наличността на средства в дадена каса или банкова сметка да бъде отрицателна.

На по-късен етап е разгледана връзката между банковите сметки (касите), начините на плащане и съответните обекти.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Банки
Касови (банкови) операции
Обекти
Валути

7. Въведете данните за вашата фирма

След като дефинирахте успешно всички от основните номенклатури в Ехреста е време да въведем и данните на вашата фирма.

Достъпът до номенклатурата с фирми в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Фирмени > Фирми

Когато стартирате Ехреста за първи път в тази номенклатура има един единствен запис, в полетата на който ще видите текста "Не е зададен". За да въведете данните на вашата фирма е необходимо да редактирате този запис, като замените съответните стойности с данните на Вашата фирма.

По-специално внимание ще отделим на опцията "Регистрация по ЗДДС". Маркирайки тази отметка, вие указвате на Ехреста, че фирмата Ви е регистрирана по ЗДДС и следователно има право на данъчен кредит. Това указва влияние върху начина по който Ехреста изчислява себестойността на стоките когато въвеждате данъчни документи от вашите доставчици. Ако вие имате право на данъчен кредит тогава себестойността се изчислява на базата на нето цената, докато в противен случай себестойността се изчислява върху стойността с ДДС. Полетата "Дата на регистрация по ЗДДС" и "Дата на прекратяване" се използват когато Ехреста генерира дневниците за покупки и продажби.

В страницата описваща банковата информация Ви се предоставя възможност да изберете две основни банкови сметки от номенклатурата с банкови сметки. Тези банкови сметки могат да бъдат и ръчно въведени.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Банки
Банкови сметки
Доставки

8. Опишете типовете на вашите обекти

Преди да създадете обектите (складове, магазини, офиси и т.н.) във Вашата фирма Ехреста позволява да дефинирате т.нар "типове обекти". Това представлява вид класификация на обектите във Вашата фирма. Като пример може да създадете следните типове: "Офиси", "Складове на едро", "Складове на дребно", "Регионални офиси", "Магазини" и т.н. в зависимост от Вашата специфика. Това не е задължително, но е полезно, когато искате да правите по-задълбочен анализ на ниво тип обект. По-късно, когато въвеждате конкретните обекти на организацията Вие ще имате възможност да изберете тип за съответния обект. Ако не зададете типове обекти всички обекти ще бъдат класифицирани към т. нар "Служебен тип обект"

Достъпът до номенклатурата с типове обекти в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Фирмени > Типове обекти

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Обекти

9. Въведете данните за всички ваши обекти

Вече е време да създадете и първите си обекти. Обектът в Ехреста представлява основна отчетна единица. Всички наличности на стоки, пари в каси, документи и др. са ориентирани към определен обект. Издаването на всички документи сатава от името на текущия обект, независимо от това, че фирмата присъства в задължителните реквизити на фактурите или другите документи.

Важно е да споменем, че тук става въпрос за пълния списък с обекти, които ще бъдат обслужвани от Ехреста. На по – късен етап ще разберете, как да укажете в системата кои обекти от коя база от данни и кой сървър се обслужват.

Строго препоръчително е създаването на пълния списък на обектите да става от едно място - централизирано!

Достъпът до номенклатурата с обекти в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Фирмени > Обекти

За всеки обект трябва да зададете код, име на обекта, фирма, към която принадлежи – от номенклатурата с фирми.

Данните на фирмата за МОЛ, Данъчен номер, БУЛСТАТ и т.н. ще бъдат копирани и като данни на съответния обект, но е възможно вие да укажете друго. По този начин Expecta Ви предоставя възможност да обслужвате повече от една фирми или фирма, чиито подразделения имат различни данъчни номер, БУЛСТАТИ, материално-отговорни лица и т.н.

Съответно за всеки обект може да изберете различни банкови сметки от тези на фирмата. Аналогично, както и в номенклатурата с фирми е възможно или да изберете банковите сметки от номенклатура "Банкови сметки" или да зададете ръчно други.

Внимание: Информацията за банковите сметки ще да бъде използвана на по-късен етап, когато издавате документи, които очакват плащане по банков път.

Въвеждането на банкова сметка тук, **не означава**, че това ще бъде единствената сметка, с която дадения обект ще оперира.

Тип на обекта – от номенклатурата "Типове обекти"

Град – от номенклатурата "Градове"

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни

Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни

Описание на полетата на номенклатурите

Регистрирани обекти

Фирми

Банкови сметки

Типове обекти

Градове

10. Регистрирайте обектите, които ще обслужвате

След като вече разполагаме с попълнена номенклатура от обекти трябва да укажем на Expecta кой (кои) обекти къде се обслужват. Това се налага само в случаите, когато имате разпределена база от данни, а именно – отдалечени обекти, които се обслужват от различни сървъри. Тогава всеки един сървър ще обслужва един или няколко обекта, а сървърите ще обменят данни по между си чрез репликация.

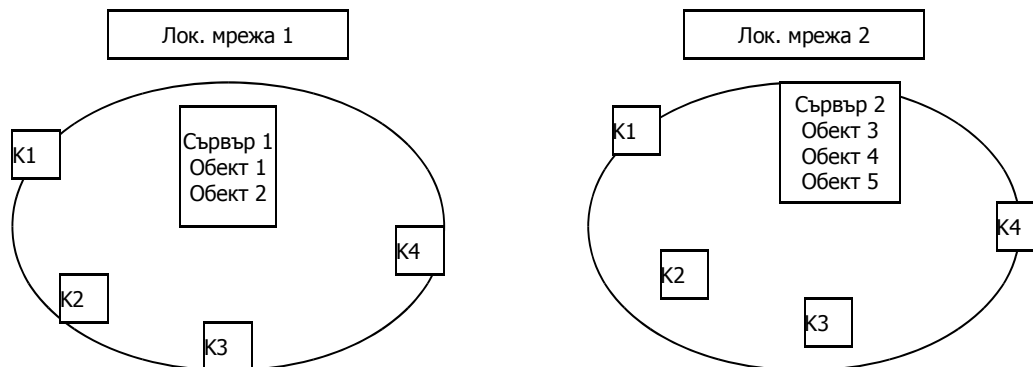
За да регистрирате обект (обекти) на даден сървър е необходимо се намирате в локалната мрежа, където съответния сървър работи и след това да укажете, кои от обектите дефинирани в номенклатура "Обекти" се обслужват от текущия сървър.

Достъпът до номенклатурата с регистрирани обекти в Expecta става от главното меню:

Номенклатури > Фирмени > Регистрирани обекти

Схематично това може да се представи по следния начин:

Разгледана е примерна схема на фирма с 5 обекта, които се обслужват от два сървъра, отдалечени един от друг.

Валутата, която зададете за всеки регистриран обект, ще бъде използвана като валута по подразбиране, когато издавате документи. Тя може да бъде променена.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Обекти
Градове
Валути

12. Опишете длъжностите във вашата фирма

Ехреста поддържа информация за длъжностите във Вашата организация. Тези данни имат изцяло информативен характер. Не е задължително а бъдат задавани длъжности, но е удобно, когато се налага да администрирате правата за достъп до информацията в зависимост от длъжностната характеристика на съответните служители. Също така, тази информация може да бъде използвана при създаването на разходни документи или на справки с цел по-добра аналитичност.

Достъпът до номенклатурата с длъжности в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Фирмени > Длъжности

За всяка длъжност въведете код и наименование. Възможно е да използвате определени стандартни класификатори на длъжностите, ако разполагате с такива, или да изградите ваши собствени кодове и наименования.

Тази номенклатура ще бъде използвана отново на по-късен етап, след като въведете Вашите служители. Тогава ще бъде полезно да разполагате с тази информация защото Ехреста ви дава възможност да укажете кой служител каква длъжност (длъжности) изпълнява.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Служители
Изпълнявани длъжности

13. Опишете имената и данните на вашите служители

Както стана ясно от предходната стъпка (12) Ехреста поддържа номенклатура със служителите във Вашата фирма. Това не са потребителите на системата, а пълния списък с Вашите служители. Само част от тях могат да бъдат и потребители на системата. Обратното, обаче е вярно – всеки потребител на системата трябва да бъде описан като служител в тази номенклатура.

Достъпът до номенклатурата със служители в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Фирмени > Служители

За всеки служител Ехреста поддържа – Име (имена), Единен граждански номер, Паспортни данни, както и състояние (активност). Служители, които не работят във фирмата Ви бихте могли да маркирате като неактивни. Тяхното изтриване няма да бъде възможно, защото може те да участват в други номенклатури или документи.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Потребители на системата
Изпълнявани длъжности
Изтриване на данни

14. Укажете кой служител каква длъжност заема

След като имаме въведени и служители и длъжности вече можем да укажем кой служител, каква точно длъжност изпълнява. Както беше споменато преди, това не е задължително и е въпрос на ваше желание. Възможно е да бъде направено и в последствие.

Ехреста допуска един служител да заема няколко длъжности, както и обратното – една длъжност да бъде изпълнявана от няколко служителя (пример: Вашата фирма има трима счетоводителя и петтима търговеца).

Достъпът до номенклатурата с изпълнявани длъжности в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Фирмени > Заемани длъжности

Тази номенклатура може да разглеждате като обвързване на длъжност със служител. т.е. в нея Вие за всеки един запис избирате Служител и Длъжност от съответната номенклатура.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Потребители на системата

15. Създайте потребители на системата

До момента в системата има само един потребител – системният "ADMIN". Всичко, което правихме до момента беше от негово име. Този системен потребител има право да прави всичко. Вече може да създадем и други потребители. Единственото условие тук е да имаме въведени служители.

Разликите между потребител и служител са:

- Служителят е физическо лице (работи във фирмата), докато потребителят е по-скоро ползвател на системата (работи със системата)
- В една фирма може да има много служители, но не всички от тях са потребители.
- Всеки потребител на системата трябва да бъде заведен и като служител
- Един служител може да има няколко потребителски имена (т.е. за един служител да има няколко потребителя). Това, на практика, се налага рядко.

Достъпът до номенклатурата с потребители в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Фирмени > Потребители

За всяко потребителско име (потребител), освен служител, трябва да се зададе и парола за достъп до системата.

Всичко това, обаче не е достатъчно за да предоставите достъп до информацията на определени лица. След това ще се наложи да зададете права на достъп за всеки потребител и да укажете кой потребител в кои обекти може да оперира.

Възможно е всичко това да изглежда прекалено сложно, но Ехреста обработва различни видове информация и за целта, като една сериозна система, ние сме се погрижили тя да осигури адекватни мерки за сигурност и достъп до информацията.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Служители
Потребители по обекти
Потребителски права

16. Кой потребител какво може да прави

След като имате създадени потребители на системата е време да определите за всеки един от тях какво точно може да прави в Ехреста. Това би било доста трудоемка задача, ако вие сте голяма фирма с много потребители.

Напрактика нещата са по-прости. Ехреста ви позволява да дефинирате т.нар Шаблони за достъп до информацията. Шаблонът представлява набор от правила касаещи достъпа до информацията в системата, но не и конкретните потребители.

Образно казано шаблонът представлява карта за достъп (пропуск), която може да дадете на този или онзи потребител и с нея той може да влиза и да извършва определени операции, да вижда определен тип данни.

Достъпът до шаблоните в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Фирмени > Потребителски права

За всеки един шаблон трябва да зададете код и наименование. На следващите две страници Ехреста предоставя възможност да детайлизирате правата делегирани в шаблона. Правата основно са разделени на две групи: Основни и Права по колони.

Основните права указват разрешените типове операции върху всички номенклатури, документи и т.н.

Правата по колони детайлизират основните, като задават формата на видимост на информацията.

Като пример можем да дадем следното:

В даден шаблон можем делегираме право на разглеждане на номенклатура артикули, но да забраним тяхното редактиране или изтриване (основни права). А с помощта на правата по колони може да забраним прегледа на доставни цени. Или казано с други думи – артикулите могат само да се разглеждат, но без доставните им цени.

Това важи за абсолютно всички видове информация в системата.

За да решите какви шаблони ще са Ви необходими е добре да се опрете на типовете работни места във Вашата фирма.

Например

Ако сте търговска организация, която има отдели за внос, склад, продажби и каса е възможно да създадете следните примерни шаблони:

- Шаблон за отдел доставки
- Шаблон за отдел продажби
- Шаблон за складови операции
- Касиерски шаблон

В съответните шаблони ще делегирате именно права върху документите с които служителите ви работят, а останалите ще забраните.

По-късно на съответните потребители в зависимост от тяхната длъжност ще асоциирате съответния шаблон. На касиерите ще асоциирате "Касиерския шаблон" и т.н.

Не се налага да създавате нов шаблон за всеки новопостъпил касиер. Това което трябва само да направите е да асоциирате вече създадения шаблон със съответния потребител зад който стои служителя – касиер.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни

Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни

Описание на полетата на номенклатурите

Служители

Потребители по обекти

Длъжности

Администриране на права

17. Кой потребител в къде работи

Вече имаме и обекти и потребители. Създали сме и първите си шаблони. Спокойно можем да финализираме този процес, като направим и последната връзка, а именно – да свържем потребителя с обекта посредством шаблон.

Каква е идеята – Ехреста допуска един потребител да работи в различни обекти и да извършва различни дейности. Или по – просто казано: Потребителят "USER" в магазина може да издава единствено фактури, но когато от време на време му се наложи да поработи и в склада е трябва да може да изписва стока.

Това става посредством номенклатурата Потребители по обекти.

Достъпът до номенклатура Потребители по обекти в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Фирмени > Потребители по обекти

За всеки потребител трябва да зададете обекта (обектите), в които работи и шаблонът с който оперира. За по-горния пример трябва да въведете два записа, като за всеки запис за потребител изберете "USER" от номенклатурата с потребители и съответно двата обекта – "Магазин" и "Склад" и накрая съответния шаблон.

Удобството за потребителите тук е, че независимо от правата им на достъп (шаблона) и независимо от обекта паролата за достъп на дадения потребител е една и съща. Не се налага "USER" да помни различни пароли за различните обекти, в които работи.

Съвет !

След като дефинирате различни потребители и права и след като опишете кой от тях къде работи сменете паролата на служебния потребител "ADMIN". Това е необходимо защото паролата на ADMIN, с която Ехреста се дистрибутира до крайните си потребители е еднаква за всички в началото.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Потребители
Обекти
Потребителски права

18. Касови операции

Представете си, че имате няколко обекта, няколко каси във всеки обект и няколко банкови сметки. В този случай, а дори и по-прост вариант, трябва да укажете на Ехреста как да насочва паричните потоци. Посредством тази номенклатура укажете за всеки обект при различни начини на плащане къде да постъпват парите.

Ако обектът разполага с две каси (и двете работещи) то тогава, в тази номенклатура трябва да създадете два записа. Различното в тези записи ще бъде само касата. Аналогично - за една или повече банкови сметки – трябва да създадете необходимия брой записи, като начин на плащане изберете "С платежно нареждане".

Ако за един обект за един начин на плащане има само една каса Ехреста автоматично ще използва тази каса, когато се налага да постъпят парични средства. Ако има повече от една каса то тогава потребителят ще трябва сам да избере коя каса да използва системата. Всичко това важи и за банковите сметки.

Забележка

Ако в тази номенклатура няма зададени никакви данни Ехреста няма да позволи да правите касови или банкови операции. В този случай, в документите, в които се използва каса или банкова сметка съответните полета ще останат празни.

Системата позволява да зададете и дали съответната касова операция е активна (разрешена).

Възможно е така да настроите Ехреста, че дори да има повече от една каса за даден обект, то тя по подразбиране винаги да избира една определена каса. Това е удобно за търговски обекти с много работещи каси (касови работни места). Тази настройка се прави от меню Настройки и може да бъде различна за всяко различно клиентско работно място.

Достъпът до номенклатура Касови операции в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Номенклатури за обекти > Касови Операции

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни

Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни

Описание на полетата на номенклатурите

Обекти

Каси/банкови сметки

Настройки

19. Разделяте ли Вашите контрагенти браншово?

Ако разделяте контрагентите си по браншове и водите статистика относно доставките и продажбите Ехреста предоставя възможност да въведете различни браншове, а по-късно за всеки контрагент да укажете в кой точно бранш работи.

Това е изцяло информативно деление и не е задължително. Ако не зададете браншове всички Ваши контрагенти ще бъдат отнасяни към едни служебен "Неизвестен" бранш.

Възможно е на по-късен етап при вече въведени контрагенти да направите това деление.

Достъпът до номенклатура Браншове в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Контрагенти > Браншове

Възможно е да използвате тази номенклатура и с друга цел, ако разбира се сметнете за необходимо.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни

Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни

Описание на полетата на номенклатурите

Групи контрагенти

Контрагенти

20. А, разделяте ли вашите контрагенти на групи?

Ако класифицирате контрагентите с които работите по някакви признаци Ехреста позволява да направите това посредством номенклатура групи контрагенти

Достъпът до номенклатура Групи контрагенти в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Контрагенти > Групи контрагенти

Делението е произволно и е Ехреста не налага никакъв начин на работ. Тук изцяло Ви предоставяме възможност да моделирате реално ситуацията във Вашата фирма.

Ще Ви дадем само няколко примерни деления:

В зависимост от мащаба на контрагентите

- Малки
- Средни
- Голем
- VIP

В зависимост от местоположението

- Регионални
- Външни
- Чуждестранни

Комбиниран

- Малки
- Средни
- Голем

- Сезонни
- Редовни
- Случайни

На по-късен етап, когато въвеждате конкретните контрагенти ще имате възможност да определите зададете и съответната контрагентска група за всеки един от тях. Това не е задължително, или поне не в началото. От друга страна е важно да направите едно добре обмислено деление за да се възползвате пълноценно от възможността за анализ, а след това и от мощните механизми за формиране на крайни цени и делегиране на отстъпки (или надбавки), които Ехреста предлага.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Контрагенти
Типове отстъпки
Отстъпки

21. Въведете някои от основните контрагенти, с които работите.

Контрагентите са една от основните номенклатури в Ехреста. Системата поддържа единна номенклатура от клиенти и доставчици. Всеки един контрагент в Ехреста може да бъде само клиент, само доставчик или клиент и доставчик едновременно. Контрагентите се използват почти винаги, когато създавате документи.

Достъпът до номенклатура Контрагенти в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Контрагенти > Контрагенти

За всеки контрагент Ехреста поддържа код, наименование, адресни данни, данъчни данни, банкова информация и други параметри. Възможно е също така, да укажете към коя група принадлежи субекта, както и към кое браншово подразделение. За всеки контрагент може да се укаже, дали е активен или неактивен (не работите повече с него).

Възможно е да зададете и по-специфични параметри като срок на плащане (за доставчици и клиент), дата на доставка и т.н. Ако контрагента е посредник Ехреста позволява маркирането му като такъв и задаване на евентуален процент комисионна.

Номерацията на контрагентите може да става както автоматично, така и ръчно.

Ехреста позволява контрол на коректността на въведените Данъчен номер, БУЛСТАТ и ЕГН за контрагента.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Браншове
Групи контрагенти
Обекти на контрагенти
Представители на контрагенти
Настройки

22. Познавате ли някои от служителите на Вашите контрагенти?

Ако работите с големи контрагенти и съответно контактувате с множество техни служители Ехреста Ви позволява за всеки един от контрагентите да зададете неограничен брой представители.

Представителите са физически лица, които работят за Вашите контрагенти. Представителите се използват заедно със съответния контрагент при издаването на документ – т.е. Ехреста Ви позволява наред със самата фирма – контрагент да укажете и лицето отговорно за сделката или получило документа.

Достъпът до номенклатура Представители на контрагенти в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Контрагенти > Представители на контрагенти

Когато създадете някакъв контрагент Ехреста автоматично попълва един негов служебен контрагент – МОЛ-ът който сте задали.

Обратното също е възможно – може да смените МОЛ-ът на контрагента с негов предварително зададен представител.

Ако даден Ваш контрагент има много представители, но Вие работите предимно с едно лице е възможно да укажете, че това лице е т.нар "Подразбран представител" на контрагента. В този случай Ехреста автоматично ще попълва това лице там, където е необходимо. За Вас винаги остава възможността да го смените.

Ако, обаче не зададете "Подразбран представител" Ехреста ще попълва автоматично "НЕИЗВЕСТЕН".

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни

Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни

Описание на полетата на номенклатурите

Контрагенти

23. Искате ли да поддържате информация за техните обекти, магазини и складове

Ако предоставяте малко-по комплексни услуги (транспорт до клиента и др.) или просто искате да водите отчетност относно подразделенията на Вашите контрагенти Ехреста предоставя възможност за описване на обектите на контрагентите Ви.

Контрагентските обекти участват в различни видове документи така, като и контрагентските представители.

Всичко споменато за представителите е в сила и тук.

Достъпът до номенклатура Обекти на контрагенти в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Контрагенти > Обекти на контрагенти

Попълването на тази номенклатура не е задължително, но е удобно, когато се налага да транспортирате стока до ваш клиент и той разполага с повече от един обекта. Тогава съвсем просто – в съответния документ трябва да укажете обекта, който ще приеме стоката.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни

Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни

Описание на полетата на номенклатурите

Контрагенти

24. Изделия при контрагенти

Ехреста поддържа за всяко Ваше изделие едно или няколко изделия при Ваши контрагенти. Тази номенклатура не е задължителна, но може да бъде много полезна. Ето каква е идеята: Вашата фирма поддържа собствен каталог на стоките, които купува и продава и за всяка стока от номенклатурата имате Ваш собствен каталожен номер. Ако разгледаме една такава примерна стока с код **102237** и наименование **Маслен радиатор М 24** и същата тази стока се доставя от два доставчика, то тогава е възможно единият от доставчиците да има друг код и име за тази стока, например: **ХМ24К Радиатор Маслен**.

В този и в други случай за ваше удобство Ехреста Ви позволява да пазите информация за кодовете и имената на стоките при Вашите доставчици. По този начин, когато създавате документи за доставка (доставни фактури) Вие ще избирате стоките с кодовете (имената), които присъстват в съответната фактура, а по-късно във всички останали операции и справки в системата ще работите с Вашите кодове и наименования.

Същото се отнася и за клиентите. Възможно е да зададете кодове и имена на Ваши стоки при Вашите клиенти. Като пример за подобни отношения може да се даде работата с големи вериги като МЕТРО,

БИЛА и т.н. За всички стоки, които те купуват от Вас те поддържат техни собствени номера и наименования на стоките. Някои от тях поддържат и други мерни единици. В тези случаи не се налага да помните тези, различни от вашите, кодове и мена. Това което трябва да направите е да въведете кодовете на изделията при Вашите контрагенти.

Броя на алтернативните изделия и контрагенти не е ограничен. Също така не се налага за всяко едно изделие да имате съответни изделия при всичките си контрагенти.

Достъпът до номенклатура Изделия при контрагенти в Expecta става от главното меню:

Номенклатури > Контрагенти > Изделия при контрагенти

В тази номенклатура за всяко изделие от Вашата номенклатура с изделия, което има еквивалент при ваш контрагент трябва да иберете съответното изделие (от вашата номенклатура), контрагента (клиент или доставчик от номенклатура контрагенти), мерната единица на Вашето изделие при този контрагент, Количеството от съответната мярка при контрагента, както и стъпката за заявка на изделието. Последното поле е информативно.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни

Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни

Описание на полетата на номенклатурите

Контрагенти

Изделия

Мерни единици

25. Кратко въведение за изделията

Също като контрагентите, изделията са една от най-важните номенклатурни дефиниции в Expecta. Ако Вие представлявате една търговска организация, която предимно купува и продава различни видове стоки то в такъв случай Вашите изделия ще бъдат предимно стоки. Възможно е, обаче, дейността Ви да не е изцяло ориентирана към търговията на стоки. Ако Вие сте консултантска или подобна организация – то тогава Вие ще купувате и продавате предимно услуги. Най-често, обаче, независимо от това с какво се занимавате, Вашата фирма купува и продава едновременно стоки и услуги.

Expecta предоставя тази възможност, като поддържа информация едновременно както за стоките, с които оперирате, така и за услугите, които евентуално извършвате или ползвате.

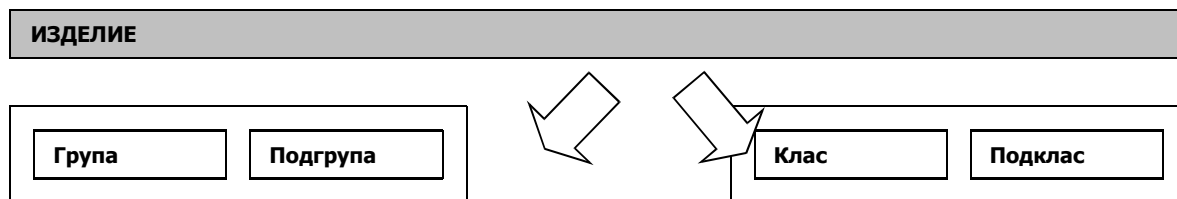
Тъй като Expecta е документно ориентирана система (всички операции и дейности се съхраняват под формата на документи), а документите, като основни носители на информация за процесите и дейностите във Вашата фирма, оперират именно с тези изделия (стоки и услуги) е много важно добре да структурирате информацията относно тази група номенклатури.

Наименованието "Изделия" е по-скоро абстрактно понятие. Както става ясно, не е задължително Изделието да бъде материално (стока). То може да бъде и от не материален характер (услуга). Възможно е, обаче, едно изделие да не е нито стока, нито услуга. Това се налага тогава когато попълвате определен тип документи, които не третират стоки и услуга. Такъв вид документи са например платежните документи. Ако попълвате едно платежно нареждане към Ваш контрагент по предварително издадена от него фактура Вие трябва на кратко да опишете по коя фактура(и) е конкретното плащане. В този случай платежният документ не съдържа стока или услуга, а текст описващ основанието за плащането. Съществуват и други типове документи, в които се налага да въведете някакъв описателен текст. Това често се случва когато имате договор за доставка на стоки (услуги) и клиентът плаща авансово определена сума. В този случай във фактурите, която ще издадете за преведения аванс няма да присъстват стоки и услуги, а текст който казва, че това е авансова фактура.

Тъй като, често се налага да работите с подобен тип текстово съдържание на документи Expecta Ви улеснява, предоставяйки възможност да създадете предварително списъци с подобни често използвани текстове, а след това само да избирате от тях. Тази номенклатура се нарича "Текстове". Подобно на номенклатурите от стоки и услуги Текстове участват в изграждането на някои документи или участват в документи съдържащи стоки и услуги, но целта им там е да дадат по-детайлна информация.

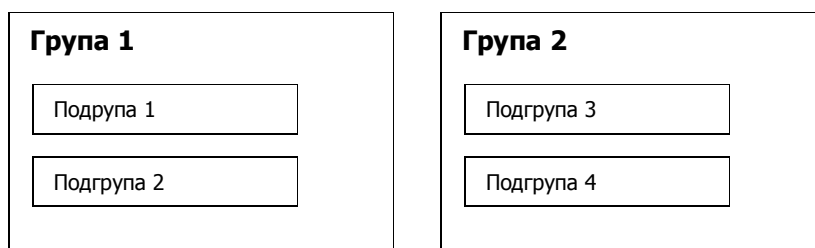
Expecta предлага няколко начина по които Вие може да класифицирате (структурирате) Вашите изделия. Освен делението на Стоки, Услуги и Текстове Вие имате възможност да създадете определена йерархия с цел анализ, счетоводна отчетност и дори прегледност на данните.

Всяко едно изделие може да се класифицира по два независими начина – т.е. за всяко едно изделие вие може да зададете Група и Подгрупа и съответно Клас и Подклас към които то принадлежи. Схематично това може да се представи по следния начин:

Групата и класът са по-обобщени класификатори, докато подгрупата и подкласът са по-детайлни. Или казано с други думи. В една група може да има няколко подгрупи и в Един клас може да има няколко подкласа.

Схематично това изглежда така:

Броят на подгрупите в дадена група не е ограничен, също и броя на подкласовете в даден клас. И най-накрая – двете алтернативни деления са равнопоставен. На практика няма значение дали ще използвате групи и подгрупи или класове и подкласове (в случай, че използвате само единия вид разделяне).

Групата и класът на дадено изделие могат да бъдат еднозначно определени съответно от подгрупата и подкласът. Обратното не е вярно, т.е. ако знаем групата и класът на дадено изделие то тогава се налага да доуточним в коя подгрупа и в кой подклас се намира изделието. Това е така, защото, както вече споменахме, в дадена група може да има повече от една подгрупи и в даден клас може да има повече от един подкласове.

След като направихме тези предварителни пояснения можем да преминем към самите номенклатури описващи Изделията...

Полезни връзки

Групи изделия
Подгрупи изделия
Класове изделия
Подкласове изделия
Стоки
Услуги
Текстове

26. Групиране на изделията на първо ниво - групи

Първото и най-високо независимо ниво от класификацията на изделията се нарича "Група". Всяка група се характеризира с код и наименование.

Достъпът до номенклатура Групи в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Изделия > Групи изделия

Задаването на групи не е задължително. Ако не поддържате подобна класификация може всички подгрупи да бъдат ориентирани към една единствена група.

Номерацията на групите може да бъде задавана както ръчно, така и автоматично.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Подгрупи изделия
Номерация на документи

27. Групиране на изделията на второ ниво - подгрупи

Ехреста позволява и по-детайлно групиране на изделията. Всяка група (групите са разгледани в предходната точка) може да бъде разделена на под-групи. По този начин Вие можете да въведете йерархия при делението на Вашите изделия. Практиката и проучванията показват, че оптимални резултати по отношение на възможности за анализ, бързодействие на системата и улесняване на работата се постигат при йерархия от две нива, а именно групи и подгрупи. Ако, все пак, обаче, на Вас това не ви е достатъчно Ехреста Ви дава възможност да използвате и т.нар. паралелно разделяне на изделията. Това са номенклатурите за класове и подкласове.

Достъпът до номенклатура Подгрупи в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Изделия > Подгрупи изделия

За всяка подгрупа трябва да укажете следните данни: код, наименование на подгрупата и група, към която принадлежи.

Генерирането на кода може да става както ръчно, така и автоматично.

Тук, както и в точка 25 от настоящото ръководство ще споменем, че Вие сте тези, които трябва да изградите йерархията на изделията, с които работите. Това е много важно, защото правилното разпределение дава по-големи възможности за анализ и обратното – едно неправилно (неподходящо) групиране би ви лишило от възможността да анализирате детайлно различни параметри на дейността Ви.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Групи изделия
Номерация на документи
Класове изделия
Подкласове изделия

28. Алтернативно групиране на изделията на първо ниво - класове

Както беше споменато в предходните точки Ехреста дава възможност за алтернативно разделяне на изделията – т.е. разделяне паралелно на това на групи и подгрупи. Това разделяне условно е наречено разделяне на класове и подкласове.

Нито делението на групи и подгрупи, нито делението на класове и подкласове са задължителни. Ако не зададете такива Ехреста ще използва служебни данни за съответните параметри на изделията.

Достъпът до номенклатура Класове в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Изделия > Класове изделия

За всеки клас трябва да въведете код и наименование. Кодът може да се генерира автоматично от Ехреста.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Номерация на документи
Подкласове изделия

29. Алтернативно групиране на изделията на второ ниво - подкласове

Аналогично на груповото разделение, класовото разделение на изделията предлага подниво на класовете наречено подкласове. С други думи – за всеки клас могат да бъдат зададени множество подкласове.

Достъпът до номенклатура Подкласове в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Изделия > Подкласове изделия

Както и при подгрупите за да дефинирам нов подклас трябва да укажем неговия код, неговото наименование и класът към който той принадлежи.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни
Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни
Описание на полетата на номенклатурите
Номерация на документи
Класове изделия
Групи изделия
Подгрупи изделия

30. Дойде ред и на самите стоки

След като вече се запознахме с йерархичното представяне на изделията можем да дефинираме и първите изделия, с които ще работим.

Както беше споменато в точка 25 от настоящото ръководство Изделията са една от основните номенклатурни дефиниции и те изграждат почти всички документи в Ехреста.

Настоящата точка третира изделията от тип стоки. Изделията от тип услуги и текстове са разгледани по-нататък.

Една от основните разлики между стоките в Ехреста и услугите и текстовете е, че стоките условно казано търпят наличност, т.е. те могат да бъдат заприхождавани (количествено) и изписвани.

Достъпът до номенклатура Стоки в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Изделия > Стоки

Всяка стока се характеризира с доста богат набор от параметри и характеристики. Тук ще се спрем на почти всички параметри, без да изпадаме в детайли, и ще споменем къде точно се използват и за какво най-често служат съответните параметри.

Наименование на поле	Описание на полето	Къде се използва
Код	Задава кода на изделието	При всички операции свързани с търсене на изделие, избиране на изделие и т.н.
Допълнителен код	Алтернативен код на изделието	Използва се за допълнително уточняване на основния код на изделието.
Счетоводен код	Втори алтернативен код на изделието	Условно е означен като счетоводен код, като се има предвид, че се използва при синхронизация със счетоводна номенклатура от изделия
Наименование	Основно наименование на изделието	При всички операции свързани с търсене на изделие, избиране на изделие и т.н.
Латинско наименование	Наименование на изделието на друг език	Понякога се налага изделията да бъдат описвани на различен език. Това се случва при изпращане на заявки към чуждестранни доставчици или при фактуриране за чуждестранни клиенти
Наименование за фискален апарат	Кратко наименование на изделието	Използва се издаване на фискален бон. Повечето фискални устройства имат ограничение в броя на символите, които могат да отпечатат.
Мито (%)	Процентът мито, които най-често се начислява при доставка на	Използва се при доставки от външни доставчици (внос). Не е задължителен параметър и може да се

	съответното изделие	променя по време на доставката
Баркод	Буквено цифров еквивалент на баркода отпечатан върху изделието или неговата опаковка.	Използва се при създаване на документи от потребители, които не работят с клавиатурата, а предимно използват бар-код четци за създаване на нови документи.
Отношение	Отношение между основната мерна единица и допълнителната мерна единица	Използва се като помощен параметър за някои от справките. Няма определена функционалност.
Обем	Обем на изделието	Не е задължителен параметър. Може да бъде използван при множество документи и справки с цел оптимизация на транспорт, разпределение на разходи и т.н.
Тегло	Маса на изделието	Не е задължителен параметър. Може да бъде използван при множество документи и справки с цел оптимизация на транспорт, разпределение на разходи и т.н.
Размер	Текстов размер на изделието	Изцяло информативно поле, което може да бъде отпечатвано. Има за цел да зададе размер на изделието, които е от рода на S, M, L, XL и т.н.
Височина	Височината на изделието	Информативен параметър. Не е дефинирана дименсия за него. Потребителят сам решава в каква размерност ще води този и подобните му параметри.
Широчина	Ширината на изделието	Информативен параметър. Не е дефинирана дименсия за него. Потребителят сам решава в каква размерност ще води този и подобните му параметри.
Дълбочина	Дълбочина на изделието	Информативен параметър. Не е дефинирана дименсия за него. Потребителят сам решава в каква размерност ще води този и подобните му параметри.
Кратко описание (Б)	Описание на изделието	Подходящо за оферти и каталози
Кратко описание (А)	Описание на изделието на друг език	
Разширено описание (Б)	По-подробно описание на изделието	Подходящо за евентуални ценови листи и детайлни каталози
Разширено описание (А)	По-подробно описание на изделието на друг език	
Друго описание	Друга допълнителна информация за изделието	Изцяло информативен характер
Продажна цена (вал.)	Базова продажна цена на изделието във валута	Това е цената, на която изделието е ценообразувано в определена валута (частен случай – лев). Тази цена е без включен данък.
Продажна цена (лв.)	Базова продажна цена на изделието в лева	Използва се при документи за продажби, ако не са дефинирани отстъпки или надбавки, както и други ценови условия. Получава се от съответната валутна цена при предварително зададен курс. Тази цена е без включен данък.
Валутен курс	Валутен курс за продажна цена	Това е курсът, по който е формирана левовата продажна цена на изделието. Този курс не се влияе от промяната на валутните курсове в номенклатурата с валути. Ако желате цените ви в лева да бъдат актуални спрямо валутния курс за съответната валута се обърнете към глава промяна на цени
Каталожна цена (вал.)	Цена на изделието във Ваш каталог или в каталог на някой от Вашите доставчици	Тази цена има изцяло информативен характер и може да служи като база за формиране на доставна или продажна цена.
Последна доставна цена		Този параметър може да има следните значения в зависимост от настройките на системата, а именно: цената във валута на която за последно е доставяно изделието или базова доставна цена на изделието. Ако изделието се доставя от няколко доставчика и работи настройката за последна доставна цена, то тогава след всяка доставка тук ще се запомня цената, на която изделието е доставено за последен път при последната доставка. Ако, обаче системата не е настроена така, то това поле може да се третира като

		базова доставна цена – заложена от вас, или като доставна цена договорена с вашия доставчик, ако доставяте изделието от един доставчик. Ако доставяте изделието от различни доставчици, то тогава тази цена няма особен смисъл като така, а по-скоро като желана доставна цена.
Материал (Б)	Материал на изделието	Някои от фирмите продават изделия, които се характеризират с материал на тяхната изработка. Това е изцяло информативно поле и може да се използва при различни справки или печатни документи, както и в ценови листи или други каталози.
Материал (А)	Допълнително поле за описание на материала на изделието – най-често на друг език.	
Цвят (Б)	Цвят на изделието	
Цвят (А)	Цвят на изделието на друг език	
Тип артикул	Тип на изделието	Основен параметър, който показва, дали изделието е стока, услуга или текст. Внимание!!! Този параметър не може да бъде променен при изделия, които вече участват в някакви документи. Промяната на параметъра е позволена до първото включване на изделието документ или друга номенклатура.
Нормо час	Времето, което е заложено за изпълнение на услугата (ако изделието е услуга)	Това е информационен параметър в търговската част на Ехреста. В сървизната част на Ехреста този параметър участва в документи – сервизни карти и сервизни поръчки като препоръчително време за реализация на услугата
Артикулна група	Група към която принадлежи изделието	Избира се от номенклатура артикулни групи
Артикулна подгрупа	Подгрупа на изделието	Избира се от номенклатура подгрупи
Клас	Клас на изделието	Избира се от номенклатура класове
Подклас	Подклас на изделието	Избира се от номенклатура подкласове
Доставчик	Най-често използван доставчик	
Код на данъчна група	Данъчна група	Използва се при всички документи и фискални операции. Определя размера на данъчната ставка, който следва да бъде начислен според закона за ДДС и в случай че фирмата е регистрирана по ЗДДС
Митнически номер		Код на тарифната позиция от митническата тарифа, към която принадлежи изделието. Използва се при доставки на стоки от външни доставчици (внос)
Мерна единица	Мерната единица, в която изделието се измерва	Използва се във абсолютно всички документи и печатни образци
Допълнителна мерна единица	Допълнителна, алтернативна мерна единица	Има информативен характер. Предполага се чет тази мерна единица е произведен на основната, като трансформацията между нея и основната става посредством коефициент. Дава възможност за оценка на стоките натрупвания в друга мярка (алтернативни справки)
Продажна валута	Валутата на базовата продажна цена на изделието	Избира се от номенклатура Валуты
Каталожна валута	Валутата на каталожната цена на изделието	Избира се от номенклатура Валуты
Последна доставна валута	Валутата на базовата (последната) доставна цена на изделието	Избира се от номенклатура Валуты
Участва в разпр. р-ди		За стоки – определя дали изделието, ако то е включено в документ за доставка ще участва в разпределението на разходите и върху него ще бъдат направени утешения
Тип разход	За текстове и услуги	За изделия, които сами по себе си представляват и

	указват различни разходи, които следва да утежнят себестойността на доставяните стоки.
Импортна такса (%)	Тези параметри не са задължителни, но ако доставяте (вносяте) стоки, които според действащото законодателство изискват подобни начисления, то тогава тези параметри ще бъдат използвани в документите за доставка на стоки със стойностите, указани тук. В момента на доставка тези стойности могат да бъдат променяни.
Еко-такса (%)	
Акциз (%)	
Акциз (ст-ст)	

Полезни връзки

[Прозорци за преглед на данни](#)
[Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни](#)
[Описание на полетата на номенклатурите](#)
[Номерация на документи](#)
[Класове изделия](#)
[Подкласове изделия](#)
[Групи изделия](#)
[Подгрупи изделия](#)
[Данъчни групи](#)
[Заменими артикули](#)
[Еднопосочно заменими артикули](#)
[Контрагенти](#)
[Изделия при контрагенти](#)

31. Време е и за първите услуги

Всичко, което споменахме за Изделията – стоки може да бъде казано и за услугите. Единствената разлика между изделията – стоки и изделията – услуги е, че последните не поддържат наличност по складовете. Те могат да бъдат доставяни, продавани и т.н.

Достъпът до номенклатура Стоки в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Изделия > Стоки

Ако едно изделие е заведено като услуга и вече участва в различни документи то неговия тип не може да бъде променянт, т.е. то не може да се трансформира в стока или текст

Полезни връзки

[Прозорци за преглед на данни](#)
[Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни](#)
[Описание на полетата на номенклатурите](#)
[Номерация на документи](#)
[Класове изделия](#)
[Подкласов изделия](#)
[Групи изделия](#)
[Подгрупи изделия](#)
[Данъчни групи](#)
[Заменими артикули](#)
[Еднопосочно заменими артикули](#)
[Контрагенти](#)
[Изделия при контрагенти](#)

32. Ако не е нито стока, нито услуга – значи е просто текст

Често се налага да създавате документи, които не съдържат нито стоки нито пък услуги. Също така е често срещана ситуацията, в която трябва да въведете документи, които наред със стоките и услугите съдържат допълнителна информация. Тази допълнителна информация може да формира стойност, но може и да не формира.

Като пример за документ, който не съдържа нито стоки, нито услуги ще дадем касовия документ Приходен касов ордер. Обикновено този документ се издава за да отрази плащане (приход на пари в касата). Той може да бъде създаден самостоятелно или да има основание за неговото съставяне. И в двата случая, обаче, освен сумата, която заприхождават в касата трябва да дадете някакъв коментар.

Друг случай е, когато създавате платежно нареждане, към Ваш контрагент (най-често доставчик), но основанието за това плащане (фактурата) ще бъде издадено на по-късен етап. Ако обаче, желаете, все пак в съдържанието на този документ да отразите информация за отделните суми формирани плащанията на Вас ще ви трябва възможност да може да въведете някакви информационни бележки срещу всяка една от сумите по този документ.

Този тип коментарни бележки, които са носители на стойностна информация в Ехреста се наричат Текстове.

За текстовете е предвидена специална номенклатура, аналогична на тази на стоките и услугите. Текстовете, обаче, предимно участват в документи като основание – носител на стойност, а по-рядко като носител на задължение.

Достъпът до номенклатура Текстове в Ехреста става от главното меню:

Номенклатура > Изделия > Текстове

Тук е важно да споменем, че текстовете, също като стоките и услугите могат да бъдат отнесени към даден клас и подклас, както и към дадена група и подгрупа. Това е полезно, защото освен чисто търговската информация Ехреста ви позволява да водите и малко по-различни документи – като например документи отразяващи нетърговски взаимоотношения или документи отразяващи взаимоотношения с Ваши подотчетни лица (служители и др.)

Възможно е да изградите клонове на номенклатура Класове и подкласов (групи/подгрупи), в които клонове да дефинирате пера, по които желаете да водите отчетност. Пример за такива пера са разходите, които правите за командировки, авниси на служители, мобилни телефони (ако не отразявате фактурите от операторите като доставки на услуги) и т.н.

Този тип информация може да структурирате в подходящ за Вас вид, но въпреки всички, позициите, по които ще следите отчетността няма да бъдат нито стоки, нито услуги. Това са Текстове.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни

Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни

Описание на полетата на номенклатурите

Номерация на документи

Класове изделия

Подкласове изделия

Групи изделия

Подгрупи изделия

Данъчни групи

33. Ако правите внос то трябва да си поговорим за митнически номера

Ехреста позволява работа с външни доставчици, т.е. Вие може да правите внос на стоки и услуги. При този вид сделки Ехреста позволява не само да въведете Валутната фактура от доставчика, но и да опишете дължимите мита, акцизи и други импортни такси, които са дължими към държавата. По този начин Вие ще поддържате реална информация за истинската себестойност на стоките които доставяте.

Както вече споменахме, в номенклатурите с изделия се съдържа подобен вид информация (мита, акцизи и такси). Тази номенклатура, обаче, ви предоставя малко повече възможности, а именно – да свържете вашата номенклатура от стоки с част от действащата митническа тарифа. Без да имаме претенциите за всеобхватност и пълнота на подобен тип информация, Ехреста ви предоставя още един вид възможност за анализ и улеснения във вашата работа.

Данните за действащата митническата тарифа (без нейните изключения и преференциални мита) могат да бъдат намерени в съответните нормативни документи и при желание от ваша страна Ехреста ви предоставя възможност да опишете за всяко Ваше изделие към коя тарифна позиция спада.

Това, естествено, не е задължително. Вие може да използвате само групата от митнически параметри в изделията и да ги промените при необходимост.

Достъпът до номенклатура Текстове в Ехреста става от главното меню:

Номенклатури > Изделия > Текстове

Информативният характер на тази номенклатурна дефиниция дава възможност за бъдеща връзка на Ехреста със софтуерни системи поддържащи актуална митническа информация.

35. Ако една стока липсва има ли друга която да я замени? (Заменими стоки)

Ехреста позволява да дефинирате т.нар. заменими изделия. Когато продавате идентични стоки от различни производители е възможно да зададете, че дадена стока може да бъде заменена от друга или други стоки.

Като пример ще разгледаме следната ситуация: Ако продавате автомобилни части и по-специално маслени филтри, то тогава Вие ще имате два или повече различни филтъра (различен производител), които могат да бъдат използвани за един и същ автомобил. При тази ситуация, ако наличността от единия филтър е изчерпана, Вие може да предложите на клиента съответните заменящи го филтри. Аналогичен пример може да се даде в сферата на фармацевтиката. Ако Ваш пациент търси лекарство против главобол – например Аналгин [™], но Вие в момента нямате в наличност, то тогава може да предложите на пациента друг заместител (напълно еквивалентен).

Достъпът до заменими изделия в Ехреста става чрез номенклатура изделия:

Номенклатури > Изделия > Артикули > Страница "Заменими артикули"

Идеята тук, е че всяко от изделията може да замени другото. Или казано по друг начин: изделията, които взаимно се заменят са в т. нар заменима група.

След като изберете даден артикул Вие може да укажете неговите заменими артикули, отивайки на страница "Заменими артикули [5]" в прозореца за преглед и редакция на артикули.

Съществуват ситуации и изделия, при които двупосочната заменимост не е възможна. Тези изделия са разгледани в номенклатура "Еднопосочно заменими артикули"

Полезни връзки

[Прозорци за преглед на данни](#)

[Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни](#)

[Описание на полетата на номенклатурите](#)

[Артикули](#)

[Еднопосочно заменими артикули](#)

36. Това винаги ли е така? (Еднопосочно заменими стоки)

Както беше споменато в предишната точка (35), не винаги, ако изделието А заменя изделието Б то изделието Б ще може да се използва вместо изделието А, т.е. Изделието А заменя успешно изделието Б, но изделието Б не може да се използва вместо изделието А.

Като пример ще разгледаме отново магазин за авто – части, който продава маслени филтри за автомобили. Възможно е масленият филтър А да бъде с диаметър 100 мм и дължина 150 мм, а масленият филтър Б да е с диаметър 100 мм и дължина 120 мм. В този случай, ако се налага да смените маслен филтър на автомобил, чиито диаметър е 100 мм, но свободното пространство е 160 мм, в единия случай и двата филтъра могат да бъдат монтирани еднакво успешно, но ако автомобилът е друг модел и свободното пространство за монтаж на филтъра е 130 мм то филтърът, който е с дължина 150 мм (А) няма да може да бъде монтиран. Т.е. за този вид автомобил филтърът А не е приложим.

Подобен вид заменимост в Ехреста се нарича Еднопосочна заменимост.

Достъпът до еднопосочно заменими артикули в Ехреста става чрез:

Номенклатури > Изделия > Еднопосочно заменими артикули

Полезни връзки

[Прозорци за преглед на данни](#)

[Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни](#)

[Описание на полетата на номенклатурите](#)

[Артикули](#)

[Заменими артикули](#)

37. Имате ли съставни или пакетирани стоки? Ако е така погледнете рецептите...

Ехреста позволява поддържането на рецептурници и спецификации. Това е полезно, когато освен търговска дейност развивате и инженерингова или проектантска. Също така, е възможно да доставяте на едро (в опаковки) определени стоки, а да ги продавате на дребно на крайни клиенти.

За всички подобни ситуации, когато стоките търпят преобразуване е полезно да използвате номенклатурата от рецепти.

Ще разгледаме няколко примера:

Пример 1

Вие сте изцяло търговска организация, която доставя стоки на едро и ги продава на крайни клиенти. Като пример за такава стока ще разгледаме шоколади от определена марка.

При покупка от производителя шоколадите постъпват при вас в малки кашончета от по 12 броя. Във Вашия склад те се съхраняват в този си вид, но в магазина се продават на по една бройка.

В този случай Ехреста ви дава възможност да следите състоянието и формата на съответното изделие (шоколад). Когато правите доставка със съответния документ вие ще заприходите в склада кашончета, а когато продавате на крайни клиенти ще продавате отделни бройки. Трансформацията от кашон шоколади на бройки става чрез операцията разпакетиране. За да се автоматизира този процес трябва предварително да дефинирате следните два артикула.

Код на артикула	Наименование	Мерна единица
11111	Шоколад (кашон)	Кашон
22222	Шоколад (бр)	Брой

(кодовете и наименованията са примерни)

След това дефинирайте рецепта от номенклатура рецепти на съставни изделия, в която укажете, че едно изделие от код 11111 (Шоколад - кашон) се състои от 12 изделия от код 22222 – (Шоколад – бройка)

Съставно изделие за една единица от:

Код на артикула	Наименование	Мерна единица
11111	Шоколад (кашон)	Кашон

Рецепта:

Код на артикула	Наименование	Мерна единица	Количество
22222	Шоколад (бр)	Брой	12

По този начин в склада ще поддържате точно толкова единици от съставното изделие, колкото имате налични в тази му форма и точно толкова единици от съставките, колкото имате налични в съответната мерна единица.

Ще разгледаме и друг пример за използването на съставно изделие.

Пример 2

Вие сте търговска организация, която продава на крайни клиенти различни канцеларски материали. Доставяте химикали, моливи и бележници. Опаковате ги в подходяща опаковка и ги продавате под формата на промоционални пакети.

При този вид дейност вие купувате отделните елементи на промо-пакетите от различни доставчици.

За тази цел в Ехреста е необходимо да дефинирате следните стоки в номенклатура артикули.

Код на артикула	Наименование	Мерна единица
11111	Химикал	Брой
22222	Молив	Брой
33333	Бележник	Брой
44444	Несесер	Брой
55555	Промо пакет за ученици	Брой

За съставното изделие ще дефинираме следната рецепта:

Съставно изделие за една единица от:

Код на артикула	Наименование	Мерна единица
55555	Промо пакет за ученици	Брой

Рецепта:

Код на артикула	Наименование	Мерна единица	Количество
11111	Химикал	Брой	2
22222	Молив	Брой	2
33333	Бележник	Брой	1
44444	Несесер	Брой	1

Както сами ще забележите Ехреста допуска съставното изделие да има цени различни от сумата на съответните цени на съставлящите го изделия. Или с други думи – възможно е да продавате моливите, химикалките и другите съставки на едни цени, но тяхната сума да бъде различна от тази на цената на съставното изделие – промо-пакета.

За да създадете една реална бройка от промо пакета трябва да използвате операцията пакетиране. При тази операция за всеки промо-пакет (съставно изделие) Ехреста ще изпише от склада точно толкова единици от съставките, колкото са предвидени в рецептата и ще впише една бройка за съставното изделие.

Друга характерна особеност е, че за едно съставно изделие може да имате повече от една рецепти. В зависимост от спецификата на Вашата работа, и при условие, че изобщо използвате съставни изделия и рецептурници, е възможно да поддържате алтернативност или сезонност на рецептите.

Достъпът до Рецептите в Ехреста става чрез:

Номенклатура > Изделия > Рецепти на съставни изделия

За всяка една рецепта, която дефинирате в системата трябва да зададете код, наименование, да изберете съставното изделие от номенклатура Изделия и в страницата **съдържание** да изберете съответните съставки – отново от номенклатура изделия.

За всяка една от съставките трябва да укажете с какво количество участва в рецептата, както и коефициентите с които се формира продажната цена и себестойността на съответното съставно изделие. Коефициентът за формиране на себестойността има пряко участие когато извършвате операция разпакетиране. Когато разпакетирате съставно изделие на неговите съставки всяка една от съставките ще има себестойност кратна на себестойността на съставното изделие по коефициента за съответната съставка разделен на количеството.

Коефициентът за формиране на продажната цена участва в документите за продажба, тогава когато се налага да продадете една, няколко или всички съставки от едно съставно изделие, а не самото съставно изделие. Това е подходящо за случаите, когато доставяте съставни изделия, а ги продавате на части (отделни съставки).

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни

Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни

Описание на полетата на номенклатурите

Артикули

38. Каква е вашата отстъпкова политика? А на вашите доставчици? (Типове отстъпки)

Много важен момент във всяка една информационна търговска система е организирането на отстъпковата политика на фирмата. За разлика от повечето други системи Ехреста ви позволява да изградите Ваша собствена система за определяне на отстъпки и формиране на цени. Когато говорим за отстъпки нямаме само предвид отстъпки към Ваши клиенти, а изобщо отстъпки – както от Ваши доставчици, така и към Ваши клиенти.

За да дефинирате каквото и да било е необходимо първо добре да обмислите отстъпковата си политика във всеки един аспект, а също така да направите анализ на отстъпковата политика на вашите доставчици спрямо Вас самите.

Това е важно, защото правилно дефинираната отстъпкова политика в самото начало ще ви позволи да използвате мощните механизми на Ехреста за формиране на цени, което чувствително ще облекчи както Вашата работа, така и работата на крайните потребители на системата – създаващи най-големия документооборот.

Като обобщение на идеята за отстъпките в Ехреста може да се каже следното: Целта е да се формира конкретна цена (при продажба или доставка) на базата на различен набор от условия. Тези условия могат да бъдат най-различни в различните ситуации.

Като пример ще разгледаме няколко варианта:

Вариант 1

Вие винаги купувате стоката А на фиксирана доставна цена. В този най-тривиален случай не се налага да правите почти нищо, а само да зададете доставната цена в определената доставна валута в номенклатура **Изделия**. Всеки път когато съставяте документ за доставка – независимо от неговия тип и в него присъства изделието А то ще бъде със зададената доставна цена. Ако тази цена се промени при определени обстоятелства то в момента на съставяне на документа за доставка имате възможност да зададете новата доставна цена. В зависимост от настройките на Ехреста тази нова цена може да остане постоянна или да бъде използвана еднократно.

Вариант 2

Стоката А се доставя от различни доставчици – Д1 и Д2. Доставчикът Д1 винаги продава на цена Ц1, а доставчикът Д2, от който купувате в много редки случаи продава на цена Ц2, която е с 10% по-висока от цена Ц1.

В този случай може да кажем, че доставната цена на стоката А в даден момент на доставка зависи само от това – от кой доставчик я доставяме.

Вариант 3

Вие разделяте вашите стоки на групи и подгрупи. Клиентите Ви също са разделени на групи. Тогава за клиенти от група **“Големи клиенти”** бихте искали да зададете 10% отстъпка за стоки, които са в група **“Домакински електроуреди”**, а за клиенти от група **“Средни клиенти”** искате да зададете 5% отстъпка за стоки от подгрупа **“Хладилници”**, която е част от група **“Домакински електроуреди”** и то само, ако тези **средни клиенти** плащат в брой.

Следователно тук имаме два различни вида отстъпки. Първият вид зависи единствено от това, в коя група е клиента и коя е групата на стоките, които купува, а вторият вид отстъпка е малко-по-сложна и зависи едновременно от клиентската група, подгрупата на стоките, както и от начина на плащане.

Ехреста позволява да дефинирате подобни и дори много по-сложни механизми за отстъпки. Както виждате от примерите, обаче, е необходимо предварително да изясните тази своя отстъпкова политика, за да направите възможно най-много варианти на отстъпки, като сведете до минимум риска да пропуснете някоя от възможните комбинации.

Достъпът до Типовете отстъпки в Ехреста става чрез:

Номенклатури > Изделия > Типове отстъпки

За всеки тип отстъпка (политика) трябва да зададете код, наименование, както и параметрите, от които зависи отстъпката. Също така за всеки тип отстъпка може да зададете дали е активна или не и период на валидност. В полето “приоритет” Ехреста очаква да въведете цифра, която определя приоритета на отстъпковата група. Този приоритет се използва от системата, в случаите, когато зададете два или повече отстъпкови типа с припокриващо се множество от условия. Най-приоритетни са отстъпките, които имат най-малко число като приоритет.

Полезни връзки

Прозорци за преглед на данни

Прозорци за редакция и въвеждане на нови данни

Описание на полетата на номенклатурите

Отстъпки

След като дефинирахте шаблоните за вашите отстъпки (т.е. моделирахте отстъпковата си политика посредством номенклатура Типове отстъпки) може да въведете и самите данни за отстъпки. В предишната точка говорехме само за шаблони, а сега ще зададем конкретни стойности. За да са по-ясни нещата ще разгледаме един конкретен пример:

Пример

В предходната номенклатура (типове отстъпки сме дефинирали следните два типа)

1. Отстъпков шаблон

001 | Отстъпка за група стоки и клиентска група, със следните показатели:

маркирана опция за група стоки и маркирана опция за тип на контрагента
то за този шаблон можем да зададем конкретни стойности, например:

001		Отстъпка за група стоки и клиентска група		
Група стоки	Клиентска група	Отст. 1	Отст. 2	Отст. 3
Хладилници	Редовни клиенти	10%	0%	0%
Хладилници	VIP клиенти	10%	10%	3%
Готварски	Случайни клиенти	-7%	0	0

2. Отстъпков шаблон

002 | Промоция за всички стоки от подгрупа, със следните показатели:

маркирана опция за подгрупа група стоки и е зададена начална и крайна дата на промоцията
то за този шаблон можем да зададем конкретни стойности, например:

002		Промоция за всички стоки от подгрупа			
Подгрупа	От дата	До дата	Отст. 1	Отст. 2	Отст. 3
Мини прахосмукачки	01.01.2003	15.01.2003	10%	0%	0%
Големи фризери	16.07.2003	30.07.2003	15	0	0

и т.н.

Достъпът до Отстъпки в Ехреста става чрез:

Номенклатури > Изделия > Отстъпки

За всяка конкретна отстъпка трябва да изберете нейния шаблон (тип отстъпка) и в зависимост от дефинираните в него параметри имате възможност да изб конкретни

40. Как Ехреста дава номера на документите?

41. Донастройте Ехреста

Ехреста предоставя възможност за множество допълнителни настройки. Целта на тези настройки е системата максимално да Ви облекчи рутинната и ежедневна работа.

Настройките се делят основно на два вида – настройки за цялата система (**Глобални**) и настройки за определено работно място (**Локални**). И двата вида настройки се извършват от дадено работно място. Локалните настройки се правят за всяко работно място по отделно, а глобалните могат да бъдат направени от произволно работно място и ще имат ефект върху всички потребители в мрежата.

Това разделяне е необходимо поради факта, че някои от настройките влияят върху глобалното поведение на системата (начини на закръгляния на стойности, актуализация на цени и т.н.), докато други изцяло определят поведението на клиентското приложение (проверки и валидации на данъчни номера, БУЛСТАТ, ЕГН, филтри по подразбиране и др.).

Достъпът до Настройки в Ехреста става от главното меню чрез:

Настройки > Настройки

Различните опции, които подлежат на настройки са групирани логически. Страниците в прозореца за настройки са номерирани с римски цифри.

Следващата таблица дава детайлна информация за всяка една от настройките, както и за обхвата ѝ на действие (локална/глобална).

В колонката **Стойност** е описан диапазона от стойности, които може да приема съответната настройка, както и нейната първоначална стойност.

В колонката **Тип** е указано [Л] – локална настройка и [Г] – глобална настройка.

В колонката **Начална стойност** е указана стойността на настройката при първа инсталация на системата.

Страница [Общи] предлага набор от някои общи не специфични локални и глобални за системата настройки.

Страница [Общи]					
№	Наименование на настройката	Тип	Описание	Стойност	Начална ст-ст
1	Показване на форма за избор на стилизиран текст преди печат	[Л]	Преди отпечатване на даден документ Ехреста Ви предоставя възможност да изберете предварително записан текст (обръщение, финално изречение и т.н. от номенклатура стилизирани текстове)	Да / Не	
2	Преобразуване към главни букви при запис	[Г]	След запис на данни в която и да е от номенклатурите Ехреста може автоматично да преобразува въведените текстове в главни букви	Да/Не	
3	Нечувствителност към малки и големи букви (за търсена стойност)	[Л]	Ако тази настройка е включена то при филтриране на данни Ехреста преобразува текстовите полета указани във филтъра в главни букви и след това сравнява със стойностите в базата от данни	Да/Не	
4	Нечувствителност към малки и големи букви (за данните)	[Л]	Ако тази настройка е включена Ехреста сравнява подаваните стойности от филтъра (малки или големи букви) към данните в базата, като преобразува последните в големи букви	Да/Не	
5	Пълно съвпадение на търсената стойност при "Бърз филтър"	[Л]	Ако тази настройка е включена, Ехреста се опитва да намери стойности в базаа от данни, които напълно съвпадат със съответните стойности зададени във филтъра	Да/Не	
6	Начален символ на баркод	[Л]	За клавиатурни бар-код четци този символ трябва да съвпада със началния служебен символ, който се подава от бар-код четца в зависимост от това как той е програмиран. За повече информация прочетете ръководството предоставено ви заедно с бар-код четца	Текст	

Страница [Номенклатури] третира настройки свързани с номенклатурите поддържани от Ехреста.

Страница [Номенклатури]					
№	Наименование на настройката	Тип	Описание	Стойност	Начална ст-ст
7	Проверка за Данъчен номер, БУЛСТАТ и ЕГН	[Л]	Ако тази настройка е включена (Да), Ехреста прави проверка за валидност при въвеждане на данни в номенклатурите с контрагенти и представители.	Да/Не	
8	Каса / Банкова сметка по подразбиране	[Л]	При работа с повече от една каса или банкова сметка зададената тук стойност се предлага автоматично на потребителя при създаване на платежни документи.	Изборно	

Страница [Документи] предлага набор от локални и глобални настройки касаещи създаването на документи в Ехреста.

Страница [Документи]					
----------------------	--	--	--	--	--

№	Наименование на настройката	Тип	Описание	Стойност	Начална ст-ст	
Документи – общи настройки						
9	Количество по подразбиране	Л	При създаване на документи, когато избирате изделия за да попълните съдържанието на документа Ехреста автоматично ще подава въведената тук стойност като количество за съответния ред от документа. Тази стойност може да се променя от потребителя.	Цифрово	1	
10	Интелигентен селектор	Л	Ако тази настройка е включена, то при избор на артикул в документ, който предполага изписване на стока Ехреста ще Ви предлага само наличните в момента артикули	Да/Не		
11	Тотали във валута се изчисляват от тотал в лв.	Г		Да/Не		
12	Отстъпки се изчисляват върху единична цена	Г		Да/Не		
13	Закръгления в документи (до знак)	Г	Определя до кой знак след десетичната запетая да се извършват закръгленията на междинните стойности в редовете на документите	Цифрово	2	
14	Закръгления за крайни стойности	Г	Определя до кой знак след десетичната запетая да се извършват закръгленията в крайните стойности на редовете на документите	Цифрово	2	
15	Работа с продажни цени по обекти	Г	Ако тази настройка е включена, Ехреста ще използва продажните цени на изделията, такива каквито те са дефинирани в номенклатура параметри на артикули по обекти – т.е. продажни цени за всеки обект. Ако настройката е изключена Ехреста ще използва продажните цени на изделията, които са зададени в номенклатура Изделия.	Да/Не		
16	Филтър на документите по подразбиране		Л	Ако тази настройка е включена, то е прозорците за преглед на документи първоначално Ехреста няма да показва всички документи, а ще използва филтри по подразбиране 16.1, 16.2 и 16.3	Да/Не	
	16.1	Покажи документите от последните [...] дни	Л	Задава филтър по подразбиране за документи които са създадени или редактирани през последните [...] дни	Цифрово	
	16.2	Обект	Л	Показва само документите които са издадени от избрания тук обект	Изборно	
	16.3	Потребител	Л	Показва само документите които са издадени от избрания тук потребител	Изборно	
17	Автоматично свързване на свободните редове при частични операции	Л	При създаване на един документ по редовете на друг документ Ехреста автоматично свързва редовете на новия към редовете на стария. Тази настройка има смисъл при създаване на фактури по заявки или договори, когато искате да фактурирате определени редове от договора или заявката	Да/Не		
Продажби						
18	Проверка за продажба под себестойност			Ако настройката е включена Ехреста проверява дали продажната цена на стоки не е под себестойността на същите. Ако това е така Ехреста издава само съобщение.	Да/Не	
	18.1	Разрешаване на продажба под себестойност		Ако тази настройка е включена Ехреста не позволява да продавате стоки, чиито продажни цени са под съответните им себестойности	Да/Не	
19	Проверка за надхвърляне на кредитен лимит на клиент			При включена настройка (Да) Ехреста прави проверка дали кредитния лимит на контрагента (зададен в номенклатура контрагенти) не е надхвърлен. Ако това е така Ехреста издава съобщение за надхвърляне на кредитния лимит и забранява съответната продажба.	Да/Не	
	19.1	Разрешаване на продажба при надхвърляне на кредитен лимит		Ако тази настройка е включена Ехреста не забранява продажбата при надхвърлен клиентски кредитен лимит, а само издава съобщение.	Да/Не	
Доставки						
20	Актуализация на последна доставна цена при приключване		Ако тази настройка е включена Ехреста актуализира доставната цена на доставяните	Да/Не		

			изделията при всяка нова доставка. Промяната се отразява в номенклатура изделия.		
Ревизии					
21	СПЦ се взема като себестойност на нова партида			Да/Не	

Страница [Връзки] позволява настройки на начините и параметрите на комуникация между Expecta Client и сървърските приложения (Expecta Application Server и Expecta Report Server).

Страница [Връзки]					
№	Наименование на настройката	Тип	Описание	Стойност	Начална ст-ст
Начин на връзка с Expecta Application Server					
22	Сървър	Л			
23	Връзка със сървър по DCOM	Л	Указва, че клиентските приложения осъществяват връзка към Expecta Server по DCOM		
24	Връзка със сървър по Socket	Л	Указва, че клиентските приложения осъществяват връзка към Expecta Server по Socket		
25	Computer	Л	[Само за връзка по DCOM] Името (IP адреса) на компютъра на който е инсталиран Expecta Server		
26	Host	Л	[Само за връзка по Socket] Адреса на компютъра, където е инсталиран Expecta Server		
27	Port	Л	[Само за връзка по Socket] Номер на порт, по който се предоставя услугата		
28	Server Time-Out, min	Л	Интервал (минути), през който Expecta Client актуализира служебна информация със Expecta Server		
30	Тест		При натискането на този бутон Expecta Client прави пробна връзка към Expecta Server в зависимост от направените по-горе настройки. Текущите настройки не се променят. Новите настройки трябва да бъдат записани [Запис] и ще имат ефект при следващото стартиране на системата		
Начин на връзка с Expecta Report Server					
31	Сървър	Л			
32	Връзка със сървър по DCOM	Л	Указва, че клиентските приложения осъществяват връзка към Expecta Report по DCOM		
33	Връзка със сървър по Socket	Л	Указва, че клиентските приложения осъществяват връзка към Expecta Report по Socket		
34	Computer	Л	[Само за връзка по DCOM] Името (IP адреса) на компютъра на който е инсталиран Expecta Report		
35	Host	Л	[Само за връзка по Socket] Адреса на компютъра, където е инсталиран Expecta Report		
36	Port	Л	[Само за връзка по Socket] Номер на порт, по който се предоставя услугата		
37	Server Time-Out, min	Л	Интервал (минути), през който Expecta Client актуализира служебна информация със Expecta Report		
38	Тест		При натискането на този бутон Expecta Client прави пробна връзка към Expecta Report в зависимост от направените по-горе настройки. Текущите настройки не се променят. Новите настройки трябва да бъдат записани [Запис] и ще имат ефект при следващото стартиране на системата		

Страница [Визуализация] предлага набор от настройки свързани с цветовата индикация на документите в зависимост от тяхното състояние (платни, неплатени, приключени и т.н.)

Страница [Визуализация]					
№	Наименование на настройката	Тип	Описание	Стойност	Начална ст-ст

Общи параметри					
39	Записи в пакет (за главни записи)	Л	При извличане на данни в прозорците за преглед на данни Expressa ще изисква от сървъра толкова на брой записи, колкото са указани тук. За да извлечете следващ пакет от записис използвайте Page Down бутона. За извличане автоматично на всички записис въведете "-1"	Цифрово	
40	Записи в пакет (за редове)	Л	Служебна настройка	Цифрово	
41	Цвят за форми	Л	Оцветява прозорците в избрания тук цвят. Подходящ цвят за Win 98, Win 2000 е "Button Face", а за Win XP е потребителски дефиниран цвят "CUSTOM" с параметри 252:252:252	Цвят	
Цветова индикация на отворени документи					
42	Отворени документи (фон)	Г	Всички нови документи в прозорците за преглед на сокументи ще имат фон – избрания тук цвят. Нови са тези документи, които са създадени, записани, но не са активирани или приключени	Цвят	
Цветова индикация за активни документи					
43	Необработена стока (шрифт)	Г	Цвят на шрифта за активни документи, по които не е изписана / заприходена стока	Цвят	
44	Частично обработена стока (шрифт)	Г	Цвят на шрифта за активни документи, по които стоката е частично изписана / заприходена	Цвят	
45	Изцяло обработена стока (шрифт)	Г	Цвят на шрифта за активни документи по които стоката е напълно изписана / заприходена	Цвят	
46	Неплатени (фон)	Г	Цвят на фона за активни документи които не са платени	Цвят	
47	Частично платени (фон)	Г	Цвят на фона за активни документи които са частично платени	Цвят	
48	Изцяло платени (фон)	Г	Цвят на фона за активни документи които са изцяло платени	Цвят	
Цветова индикация за приключени документи					
49	Приключени документи (фон)	Г	Цвят на фона за приключени документи – по такива документи не се очаква нито плащане, нито изписване / заприхождаване на стока или каквито и да било последващи операции	Цвят	
Цветова индикация за анулирани и анулиращи документи					
50	Анулирани документи (фон)	Г	Цвят на фона на анулирани документи.	Цвят	
51	Анулиращи документи (фон)	Г	Цвят на фона на анулиращите документи	Цвят	

Страница [Печат] предлага настройки свързани с отпечатването на документи и справки.

Страница [Печат]					
№	Наименование на настройката	Тип	Описание	Стойност	Начална а ст-ст
52	Директория с печатни форми	Л	Указва пътя до файла, в който се намират печатните форми за съответното работно място	Директория	
53	Път до принтера за текстов печат	Л	Ако използвате матричен принтер – тук укажете пътя до този принтер. Например \\Computer1\\MatrixPrinter , където "Computer1" е името или IP адреса на компютъра където се намира матричния принтер, а "MatrixPrinter" е името на матричния принтер зададено в Windows	Директория	

Страница [E-mail] предлага настройки свързани комуникацията между Expressa и отдела за поддръжка на Инфо Партнер

Страница [E-mail]					
№	Наименование на настройката	Тип	Описание	Стойност	Начална ст-ст
54	Вашият e-mail адрес	Л	Тук въведете ваш актуален email адрес. Той ще бъде използван като подател на съобщения към Info Partner	mail	

Входящ (POP3) сървър					
55	Host	Л	Адрес на входящия mail сървър		
56	Port	Л	Порт по който се предлага услугата		
57	Account	Л	Потребителско име за достъп.		
58	Password	Л	Парола		
Изходящ (SMTP) сървър					
59	Host	Л	Адрес на изходящия mail сървър		
60	Port	Л	Порт по който се предлага услугата		
61	Account	Л	Потребителско име за достъп.		
62	Password	Л	Парола		
E-mail адрес на Инфо Партнер за поддръжка					
63	E-mail адрес на Инфо Партнер за поддръжка	Л	Това е email адреса за поддръжка на Info Partner. Към него Expecta ще изпраща всички съобщения, които Вие укажете чрез прозореца за съобщения.	mail	support@infopartner.bg

Страница [Лицензи] предлага опции за включване и изключване на отделни модули към Expecta

Страница [Лицензи]					
№	Наименование на настройката	Тип	Описание	Стойност	Начална ст-ст
64	Работа с бар-код четец	Л	Активира работата с бар-код четец – ако е закупен		
65	Работа с фискален принтер	Л	Активира работата с фискален принтер – ако е закупен		
66	Модул "Авто сервиз"	Л	Активира модула за автосервизно обслужване – ако е закупен		

Полезни връзки

Номенклатура текстове
Филтър
Бърз филтър
Работа с баркод четец
Каси и банкови сметки
Създаване на свързани документи
Комуникация между клиентски и сървърски приложения
Отпечатване на документи
Връзка с отдела за поддръжка на Info Partner
Лицензионно споразумение
Пакетно извличане на данните

42. В касите и в банковите сметки все още няма нищо

Целата ни тук е да уеднаквим реалната касова (банкова) наличност на средства с тази в Expecta. До момента в базата от данни няма информация за наличността на пари по касите или банковите сметки. Затова е необходимо да създадете необходимия набор от захранващи документи, които ще установят начално салдо в съответните каси и банкови сметки.

43. В складовете също няма налични стоки

Аналогично на предходната стъпка тук трябва да въведем начално салдо за наличните стоки. Възможно е това да бъде направено чрез ревизионен документ, ако нямаме информация за истинските документи, които са формирали тази наличност. Ако такава информация, обаче, съществува Ви препоръчваме да въведете хронологично всички документи (приходни / раходни), които са формирали реалната Ви наличност. Това не е задължително и се прави само в случаите, когато тези документи са малко на брой. Ако техният брой е значителен то тогава направете само обикновена стокова ревизия.

44. Бързи клавиши

Освен работа с мишка, Exрестa предлага и възможност за пълноценна работа с клавиатура. Възможно е да навигирате през всички прозорци по стандартния начин, който Windows предлага. Освен това, обаче Exрестa предлага набор от предефинирани клавиатурни последователности за бърз достъп до някои най-често извършвани действия и операции. В таблицат по-долу са описани най-често използваните клавиатурни комбинации:

Клавишни комбинации	Описание на операцията	Активност
Общи клавишни комбинации		
Ctrl + Q	Изход от активен прозорец	Всички прозорци
Ctrl + A	Избор на текущо селектиран запис	Прозорци за избор
Ctrl + P	Печат (документ, номеклатура)	Всички прозорци
Shift + Ctrl + P	избор на печатна форма от списък	Всички прозорци
Ctrl + N	Добавяне на нов запис	Прозорци за преглед и редакция на данни
Shift + Ctrl + N	Копиране на запис	Прозорци за преглед и редакция на данни
Ctrl + D	Преглед на запис (номенклатура, документ)	Прозорци за преглед на данни
Ctrl + E	Редакция на запис	Прозорци за преглед и редакция на данни
Ctrl + Delete	Изтриване на запис	Прозорци за преглед на данни
Ctrl + F	Бърз филтър	Прозорци за преглед на данни Прозорци за справки
Shift + Ctrl + F	Стандартен филтър	Прозорци за преглед на данни Прозорци за справки
Ctrl + R	Премахване на филтър	Прозорци за преглед на данни
F5	Обновяване (Refresh)	Прозорци за преглед и редакция на данни. Прозорци за справки
Shift + Ctrl + O	Сортиране	Прозорци за преглед на данни
F3	Търсене	Прозорци за преглед на данни
Ctrl + F12	Приключване на документ	Прозорци за преглед и редакция на документи
Tab или Enter	Преместване на маркера	Всички прозорци
Ctrl + Enter	Извикване на списък с номенклатура за избор	Изборни полета в номенклатурни прозорци или прозорци за редакция на документи. Таблицы за въвеждане на изделия
Alt + [1, 2, 3 и т.н]	Преминане към избраната страница от документ, номенклатура	Прозорци за редакция на документит Прозорци за редакция на номенклатури
Down Arrow	Добавяне на нов ред в съдържание на документ	Прозорец за редакция на документи
Ctrl + Delete	Изтриване на ред в съдържание на документ	Прозорци за редактиране на документи, когато се намирате в някоя от активните таблици
Работа с прозорци за избор на артикули		
Shift + Ctrl + A	Прехвърляне без изход на избраните позиции в документ	Прозорец за избор на артикули
Ctrl + Alt + N	Визуализация/извеждане на наличните в текущия обект позиции	Прозорец за избор на артикули
Ctrl + Alt + P	наличните в текущия обект артикули – по партиди	Прозорец за избор на артикули
Ctrl + Alt + R	Избор на рецепта на съставно изделие	Прозорец за избор на артикули
F9	Наличност по обекти от конкретно избрана стока	Прозорец за избор на артикули
F10	История на артикул	Прозорец за избор на артикули
F11	Връзка с номенклатура с артикули	Прозорец за избор на артикули

F12	Извеждане на списък със заменимите артикули	Прозорец за избор на артикули
Shift + Down Arrow	Мултиселект (маркиране) на последователни позиции	Прозорец за избор на артикули

Изтриването на записи
Параметри на артикули по обекти
Преоценка на цени при смяна на валутен курс
Стилизирани текстове
Данъчни групи и данъчни рангове
Често използвани съкращения и термини